

RAADSMEEDEDELING

Onderwerp

Zienswijze Ontwerp rijksstructuurvisie Grevelingen Volkerak-Zoommeer

Steenbergen; 11 november 2014

Aan de Raad,

De problemen met de waterkwaliteit, te weten zuurstofloosheid in het Grevelingenmeer en blauwlagen in het Volkerak-Zoommeer, hebben negatieve gevolgen voor de natuur en zorgen ervoor dat de economische potenties van beide meren onvoldoende benut worden. In een rijksstructuurvisie presenteert het Rijk, in samenwerking met de regio, plannen om de waterkwaliteit van beide wateren duurzaam te verbeteren, om zo de regionale economie, de natuur- en leefomgeving in de Zuidwestelijke Delta een impuls te geven.

Ontwerp rijksstructuurvisie

In de rijksstructuurvisie Grevelingen Volkerak-Zoommeer (hierna: RGVZM) wordt voor het Volkerak c.a. het volgende ontwikkelperspectief geschetst:

- Het VZM wordt weer zout en krijgt beperkt getij terug via een doorlaat in de Philipsdam die het VZM verbindt met de Oosterschelde. Hieraan vooraf gaan maatregelen voor een alternatieve zoetwatervoorziening voor landbouwgebieden die nu afhankelijk zijn van zoet water uit het VZM en maatregelen om zoutindringing te beperken.

Rijk en regio trekken na vaststelling een jaar uit om te komen tot een robuuste financiering van het ontwikkelperspectief.

In het Milieueffectrapport zijn de gevolgen van de plannen onderzocht voor waterkwaliteit, natuur, morfodynamiek, waterveiligheid, zoetwatervoorziening en zoutbestrijding, landbouw, scheepvaart, recreatie, visserij en schelpdierkweek, landschap, energievoorziening en wonen.

Als men niets doet verzilt het Volkerak ook ten gevolge van uitloging van de bodem en waterwerken en sluizen etc. die zoutwater lekken in het Volkerak. Dit uitlogen van de bodem is praktisch oneindig. Met grote investeringen zouden de waterwerken wel kunnen worden verbeterd. Bovendien wordt het peil in het Volkerak in droge tijden kunstmatig met zoutwater uit de Oosterschelde verhoogd om de Schelde-Rijn verbinding bevaarbaar te houden. Hiertoe zijn we verplicht op grond van een traktaat dat Nederland daarover heeft met België.

Al een heel aantal jaren zijn we, samen met de andere vijf Waterpoortgemeenten, de provincies Noord-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland, de grote waterschappen Brabantse Delta, Scheldestromen en Hollandse Delta bezig om de minister ervan te overtuigen dat het VZM (om bovenstaande redenen) zout moet worden. Randvoorwaarde is wel dat de zoetwatervoorziening voor de agrarische sector niet in gevaar komt.

De plannen zoals deze zijn opgenomen in de RGVZM leidt tot een betere zoetwatervoorziening voor de agrarische sector dan nu het geval is. Zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht (leveringszekerheid) gaat de agrarische sector erop vooruit. Zoutindringing en zoute kwel worden tegengegaan door sluizen en bellenschermen en door het zoute kwelwater door sloten terug te laten vloeien naar het VZM. Hiervoor zullen waar nodig extra kwel sloten worden gegraven achter de dijken en zullen deze extra worden

doorgespoeld. Zonder verzilting vindt ook zoute kwel plaats omdat de bodem (veen) van het Volkerak nog voor een vrijwel oneindig aantal jaren zout bevat. Gedraineerde akkers zullen sowieso weinig last hebben van zoute kwel. Met name doorspoeling is een goed middel. Doorspoelen kan uitsluitend als er voldoende zoetwater aanwezig is en dat is in de toekomstige situatie het geval. In sommige gevallen wordt ook peilverhoging toegepast. Weliswaar stelt het milieueffectrapport dus dat zoute kwel geen probleem zal zijn, maar erg veel waarborgen biedt dit rapport op dit punt niet.

Robuuste financiering

Uitvoering van het hele plan kost veel geld. De minister is bereid een groot deel hiervan te betalen uit het Deltafonds. Van de regio wordt echter ook een bijdrage verwacht. Hierover moeten nadere afspraken worden gemaakt, maar tot op heden is de lijn aangehouden dat de gemeente uitsluitend bijdraagt als er meerwaardecreatie in die gemeente plaatsvindt. In elk geval zal niet gewoon een bijdrage worden betaald.

Blauwalg

In de afgelopen jaren is gebleken dat de hoeveelheid blauwalg afnam. Is er dan nog wel behoefte aan zout water? Van belang in dit verband is op te merken dat:

- Er sowieso verzilting plaatsvindt door:
 - o Uitloging van de bodem in het Volkerak (gaat oneindig door);
 - o Lekken in allerlei waterwerken;
 - o Uitvoering van het traktaat met België waarin Nederland garandeert dat er altijd voldoende water in de Rijn-Scheldeverbinding staat en dit bij droogte gerealiseerd wordt door verhoging van de waterstand uit de Oosterschelde;
- Er in de huidige situatie nooit een robuust ecosysteem ontstaat;
- De zoetwatermaatregelen hieraan gekoppeld zijn en deze vooral in de toekomst, vanwege de klimaatverandering (ernstiger droogteperiodes), nog veel belangrijker zal worden.

Zienswijze

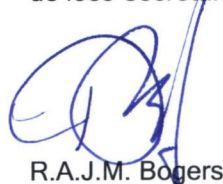
Met name omdat we gezamenlijk, met alle overheden in het gebied, zoveel werk verricht hebben om te bereiken dat de waterkwaliteit van het VZM wordt verbeterd en dit uitsluitend mogelijk is door het te verzilten kan een eventuele zienswijze daar geen betrekking op hebben.

Van de zoetwatervoorziening is gesteld dat die niet in gevaar mag komen. Dat is ook niet het geval; het wordt zelfs zowel kwalitatief en kwantitatief beter. Tegen zoutindringing en zoute kwel worden ook goede maatregelen getroffen, maar honderd procent uitsluiten lukt niet. Omdat wij als gemeente ons graag inzetten om de belangen van de agrarische sector ook goed te waarborgen vinden wij het nodig om daarover onze uit te spreken en daarvoor extra aandacht te vragen.

Voor de duidelijkheid: het gaat hier om een zienswijze; deze dient dus uitsluitend om de minister te vragen om nog een keer goed te kijken naar deze aspecten. Er komt geen mogelijkheid van bezwaar of beroep.

Naar aanleiding van het voorgaande hebben wij een zienswijze opgesteld en voor u ter inzage gelegd. Wij zijn voornemens om deze voor 1 december 2014 versturen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenberg, de burgemeester,
de loco-secretaris,

R.A.J.M. Bogers

J.A.M. Vos